

Més que música

Hi ha molts nens que fan música com a activitat extraescolar. També hi ha molts nens que canten en un cor. Avui, però, ens fixem en uns de molt especials i, a la vegada, molt 'normals'. Descubrim com és el dia a dia de l'Escolania de Montserrat. Hi ha cinc nois de Ponent (tres de Lleida i dos germans de Tàrrrega) que en formen part. És tota una institució que va més enllà de l'espiritualitat o la música. 'Actuen' en una basílica plena a vessar i el seu canal de Youtube rep visites d'arreu del món. Com és la vida al monestir per excel·lència de Catalunya?

N. 1.035 / 25 DE MARÇ DEL 2018

04. Cants angelicals

REPORTATGE. Ens endinsem al dia a dia de l'Escolania de Montserrat.

12. Entrevista

MARIA ÀNGELS CABRÉ. L'escriptora barcelonina parla del paper de les dones en el món de la cultura.

16. Les braves

REPORTATGE. No totes les patates braves són iguals. Entrem a dos cuines per descobrir-ne els secrets.

20. CIÈNCIA

21. ESPIA AL PATI

22. PERFIL

24. ENLLÀ

26. GASTROTECA

27. SOMMELIER

28. JARDINERIA

29. VIATJAR

30. MODA

32. NOTES AL MARGE

35. LA TRIA

36. 2.0

37. N'APPS I COLS

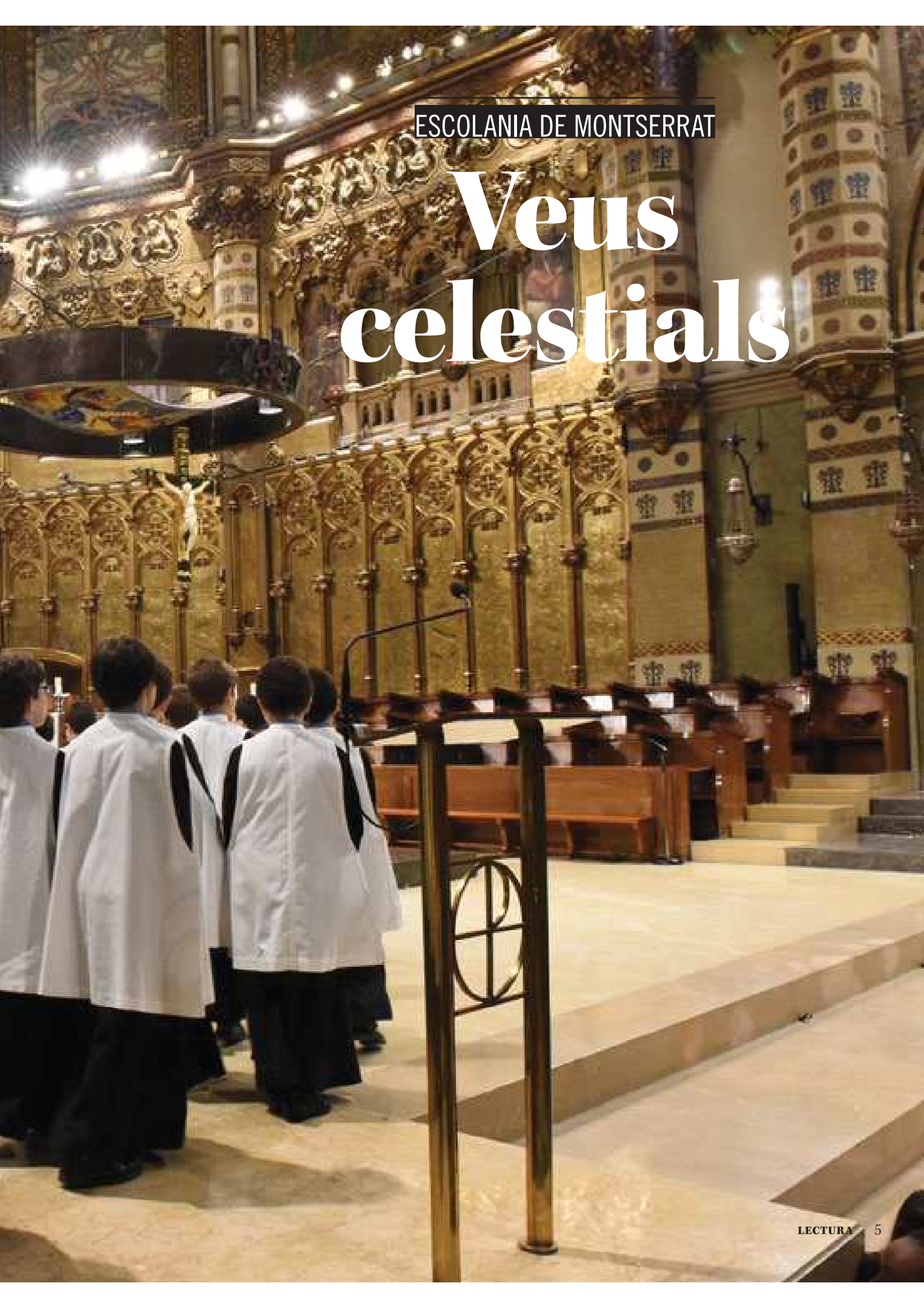
39. REFUGIS DELS PIRINEUS

ESCOLANIA DE MONTSERRAT

Veus celestials

A l'Escolania de Montserrat hi canten cinc nens de Ponent. No és un cor qualsevol, és tota una institució. Els escolanets viuen al monestir i combinen la música amb els estudis. Hem passat un dia amb ells per saber com és una jornada a l'emblemàtica serralada. El canal de Youtube que l'Escolania va crear fa deu anys ha rebut visites de tot el món. Literalment: només hi ha tres països d'on no hi ha registres. Les veus blanques d'aquests cantaires són celestials.

Per **VICENÇ BIGAS**

Quan el 1025 el bisbe Oliba funda el monestir de Montserrat, poc s'imaginaria que aquell recinte religiós acabaria esdevenint un punt de trobada de pelegrins d'arreu del món atrets per la singularitat de la serralada, el culte a una verge negra i els cants celestials del cor de veus blanques que la venera. L'Escolania de Montserrat és una formació única arreu, l'existència de la qual està documentada des del segle XIII. A l'edat mitjana era molt freqüent la presència del cor acompanyant la litúrgia als monestirs, però només Montserrat ha preservat aquesta tradició fins a la revolució digital: tan sols des tres països del món encara no s'ha fet cap visita al canal de Youtube que l'Escolania va crear fa 10 anys.

Entre aquests nois n'hi ha cinc de Ponent. El Joan Maria i el David són de Lleida i fan segon d'ESO. El Pau també és lleidatà i fa quart de primària. I encara hi ha dos germans targarins, el Ramon i el Miquel, que estudien sisè i quart de Primària. Només es permet publicar els noms d'aquests cantaires per evitar que ningú els pugui buscar a les xar-

xes socials i molestar-los de qualsevol manera.

Però l'Escolania de Montserrat és molt més que el cor de veus que fa les delícies dels fidels. A l'edifici orientat a llevant que dona darrere de la basílica hi ha l'escola de música més antiga d'Europa, un centre d'ensenyament general i una residència amb tota mena de serveis per als alumnes que hi fan estada. Fer-se escolà ja no implica entrar en un internat allunyat de les famílies. La comunicació amb ells és contínua i, actualment, els alumnes surten del centre els divendres a la tarda i hi tornen els diumenges al

CINC DE PONENT.
D'esquerra a dreta:
Joan Maria, David,
Ramon, Pau i
Miquel. Són de
Lleida i Tàrrrega.

MÚSICA I ENSENYAMENT GENERAL A PARTS IGUALS

L'Escolania és un dels dos centres d'ensenyament integrat de Catalunya on l'ensenyament general i la música tenen el mateix pes curricular. Al matí i a primera hora de la tarda s'imparteixen classes dels tres últims cursos de Primària i els dos primers d'ESO. A continuació s'inicien més de tres hores diàries de música entre classes de llenguatge musical, de piano i el segon instrument de l'orquestra i l'assaig amb el cor. També s'ofereixen classes particulars i activitats de perfeccionament de l'anglès.

ACTUACIONS A LA BASÍLICA, A CATALUNYA I A L'ESTRANGER

El cor actua dos cops al dia a la basílica, que els feiners sempre és plena de fidels a la 1 del migdia, quan els escolans surten a cantar la Salve i el Virolai, l'himne de Montserrat amb lletra escrita per Jacint Verdaguer el 1880. A 3/4 de 7 de la tarda comencen les Vespres. Els escolans també acompanyen la missa conventual, fan de l'ordre d'un concert al mes per diferents punts de Catalunya i també es programa una sortida anual a l'estranger.

matí –alguns tenen festa– perquè han de participar en els dos oficis religiosos a la basílica, però poden passar la resta de la jornada amb la família. També es contempla que els que viuen més a prop puguin dormir cada nit a casa i per això s'ha adaptat l'inici de les classes a l'hora d'arribada del primer cremallera.

Els quatre anys que tradicionalment els escolans passaven a Montserrat ara es poden ampliar fins a cinc, des que a partir de 2005 es va incorporar el curs de quart de Primària pel fet que “cada vegada els nens canvien la veu abans. Això està passant a tot Europa”, aclareix Efreim de Montellà, prefecte de l'Escolania i director de l'escola. Per això n'hi ha que quan acaben primer d'ESO ja no poden continuar fins a segon. També el primer any, en què la participació al cor dels nous nens és més limitada, “és de prova, per si no se supera”, mentre que “a cinquè també deixem entrar si hi ha places lliures”.

Cada any ingressen entre 10 i 12

EN ORDRE. El xivarri de nens queda enrere quan entren a la basílica.

VEUS BLANQUES. L'Escolania és un dels cors de veus blanques més conegut i reconegut arreu del món.

PASSIÓ PER LA MÚSICA

Joan Maria, el tercer d'una nissaga d'escolans lleidatans

En Joan Maria és de Lleida i aquest és el seu últim curs a l'Escolania, on s'hi haurà estat cinc anys. A Montserrat ha descobert la seva autèntica vocació, perquè té clar que en el futur "vull continuar tocant el contrabaix", un instrument de què es va enamorar des que li va caure a les mans al centre i encara que, com tots, també toca el piano, no hi mostra tant d'interès com continuar amb el cant, que "també ho vull fer".

A l'Escolania, hi va ingressar emprès per la seva família, que ja l'havia portat un parell de vegades a visitar-la "quan era molt petit" durant

la jornada de portes obertes perquè "el meu pare és un antic escolà i el meu cosí també". "Al final hi vaig entrar" i no es penedeix de la decisió que va prendre perquè considera que al centre "he après molt a nivell escolar i també musicalment. M'ha ajudat a fer noves amistats i a tocar instruments que a fora no hagués tingut l'oportunitat". Com a tots, el que més li ha agradat del seu pas per l'Escolania són les sortides a l'estranger. En aquest temps, en Joan Maria ha cantat a Alemanya, Itàlia, la Xina, Hongria, Portugal, les dues costes dels Estats Units i ara tenen pendent un viatge a Irlanda.

ESCOLANIA DE MONTSERRAT

nens nous a l'Escolania i per fer-ho cal superar una prova d'accés on s'ha de demostrar "tenir bona veu i aptitud per a la música", encara que també es demana no quedar enrere en els estudis i saber-se socialitzar, per a una millor convivència perquè "el cant coral és un treball en equip". Però la condició fonamental, per De Montellà és que "els pares ho vegin bé per al seu fill i ell també ho vegi

com una bona cosa per a ell mateix" perquè en aquesta relació "tothom hi ha de sortir guanyant".

De Montellà i el sotsprefecte, Bernat Juliol, són els únics monjos de la comunitat benedictina que formen part de l'Escolania. La resta dels 30 professors que hi ha per fer les classes d'ensenyament general, instrument, cor i piano a la cinquantena d'alumnes, són tots

seglars, set dels quals, dones. "Aquí l'atenció és molt individualitzada", sostenen. I també és seglar el director del cor, Llorenç Castelló, excolà, com el seu predecessor.

Jordi-Agustí Piqué, de Mollerussa, ha estat l'últim monjo al capdavant del cor, després de substituir Ireneu Segarra, que el va dirigir durant 45 anys, en els quals va iniciar els enregistraments disco-

PREPARATIUS. Els escolanets preparant-se per al seu gran moment. L'ambient es distès, sense nervis.

ICONA. El monestir benedictí, als peus de l'emblemàtica serralada, és un referent espiritual i de país.

El mollerussenc
Jordi-Agustí Piqué
va ser l'últim monjo
que va dirigir el cor.
L'actual, Llorenç
Castelló, és un seglar

gràfics i va establir les bases d'una nova docència musical. A Montserrat, "la música és una necessitat per viure", sosté el prefecte i molts dels monjos o escolans que hi han passat han acabat composant per a l'Escolania peces que són la base del seu repertori, a banda de la música religiosa o temes populars que interpreten quan canten a l'exterior. I encara que tingui servituds, anar

a l'Escolania també suposa privilegis, com que a l'alumne, en sortir, el departament d'Ensenyament li garanteix plaça a l'institut que vulgui. No n'hi ha cap que abandoni els estudis musicals, perquè tots en surten "amb una base sòlida" i alguns s'acaben reenganxant a la Capella de Música de Montserrat, el cor d'homes que acompanya ocasionalment l'Escolania.

EXPECTACIÓ.
Les veus de
l'Escolania
deixen petita
l'església.